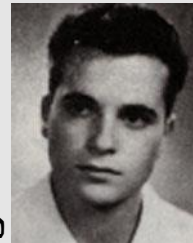

יזכור

אבישי בן-צבי ז"ל

נפל ביום כ"ו בתשרי תשל"ד (22.10.1973)

אבישי (אבי), בן לאה ומשה, נולד ביום כ"ה בניסן תשי"ט (24.4.1949) בחיפה. הוא למד בבית הספר היסודי "שלוחה" ובבית הספר "הריאלי" במגמה למזרחנות. אבי היה תלמיד חרוץ ושקדן נבון, מתמיד ורחב אופקים והתעניין בתחומים שונים ורבים. בהיותו בכיתה א' דפק פעם על דלת חדרו של מנהל בית-הספר ושאלו: "התרצה לשמע שיר?" ודקלם באוזנו שירים של לאה גולדברג, בנימין טנא ואחרים. היתה בו סקרנות אינטלקטואלית רב-צדדית ומחשבה מקורית. הוא הצטיין בלימודיו וזכה להערכה רבה מפי מוריו ומדריכיו. אבישי היה בעל אורך רוח וסבלנות, אך עולמו הפנימי היה סוער ורוגש. עם זאת לא הסתגר ולא התבודד וידע לעלוז ואף להשתובב בקרב חבריו הרבים. הוא גר בבית מוקף גינה ובה עצים ופרחים, משק חי וכלב. הוא אהב מאד חצר זו, בילה בה שעות ומצא פורקן למתח שהצטבר בו. הוא ניגן באקורדיון ואהב להאזין למוסיקה, נהנה מקונצרט ושירה. אבי הקפיד מאד על הופעתו; מסורק תמיד ובגדיו סדורים ונקיים. מורתו מכיתה ו' כותבת: "תמיד אזכור אותו יפה, זקוף, גאה וחכם". אבי היה בן מסור להוריו ונאמן לחבריו. אחד מהם כותב עליו: "הערכתני אצל אבישי את הנכונות לעזור, להטות אוזן סבלנית לבעיות של אחרים, להקשיב בנימוס ואחר כך להתרוצץ. לתרום מזמנו, ממרצו וממחשבתו, כדי לעזור לאחרים, בלא חשבון של תן-וקח. תמיד היתה מצויה אצלו עצה בדוקה לכל אחד, אשר הוכיחה את דיוקה וצדקתה".

אבישי גויס לצה"ל במחצית יולי 1967 והוצב לחיל המודיעין. לאחר הטירונות השתלם בקורס הכנה בסיסי לקצינים, בקורס צניחה ובקורס לקציני מודיעין. לאחר שסיים את שירותו הצבאי הסדיר נמנה עם קציני צבא הקבע. הוא היה קצין אחראי ומסור לתפקידו ועשה את עבודתו בנאמנות ובחריצות. הוא היה מסור ודואג לחייליו ושימש דוגמה לחבריו בדבקותו במטרה. את מרבית תקופת שירותו עשה בסיני. הוא השתדל שלא להדאיג את הוריו ובמכתבים שכתב, ידע תמיד להרגיעם. הוא הגיע להישגים רבים ונכבדים בתחומי עבודתו והכל ראו בו קצין מעולה. בתקופת שירותו בצבא הכיר אבי את חברתו עכסה, אותה התעתד לשאת לאישה.

עם תום שירותו פנה ללימודים הגבוהים בתחומים שהיה בהם המשך מסוים לפעילותו בצבא. באוניברסיטת תל-אביב סיים את החוגים ללימודי ההיסטוריה של המזרח התיכון והשפה הערבית. אחד ממוריו באוניברסיטה מעיד עליו שהיה "נעים הליכות, אהוב על מוריו ועל חבריו. עולמו הפנימי היה עולם עשיר, היה חריף בויכוחיו ואיתן בשכנועיו, רציני, דייקן ויסודי; ער לבעיות חברתיות ופוליטיות ובעל יושר אינטלקטואלי". שני כותב כי ידע לנסח דבריו בפשטות, בדיוקנות ובהגיון, תרגומו מערבית לעברית, אם בעל-פה ואם בכתב, הסבו הנאה בשל התרבות, המשמעת הלשונית, ההגיון ויפי פשטות הניסוח שהיו מושקעים בהם. לא בכדי נמצא מי שהדביק בו את הכינוי "המועמד לאקדמיה ללשון". ושלישי אמר: "בולט היה במהלך דיונים שהתנהלו במסגרת החוג ההיסטוריה של המזרח התיכון ומכון 'שילוח'. מקורי ונועז ברעיונות, יסודי ומעמיק בעבודה מחקרית. טבעי היה שאבישי יסיים לימודיו בהצטיינות". בשנה השנייה ללימודיו באוניברסיטה קסם לאבישי מבנה בודד בשיח-מוניס. הוא הדביק בהתלהבותו שניים מחבריו ויחדיו התארגנו למגורים שם; אך לא היה זה אי בודד. אבישי הצליח תוך זמן קצר לקשור קשרים הדוקים עם השכנים מסביב, ולעתים היה יושב בבתיהם ומאזין לבעיותיהם והם אהבו אותו. כשלושה שבועות לפני פרוץ המלחמה הוצע לו

לרכז במכון "שילוח" את המדור העוסק בנושא ערביי א"י, מדור שעליו מעיד ראש המכון, שהוא ללא ספק הקשה ביותר, שכן הוא דורש לא רק ידע תיאורטי, אלא גם חוש מעשי ויכולת לפעול במגזר הערבי בארץ. ואין זה מקרה שאבישי הוזמן לעמוד בראשו. כשפרצה מלחמת יום הכיפורים נשלח עם יחידתו לחזית בסיני. ביום כ"ו בתשרי תשל"ד (22.10.1973), בהפגזה הקשה בתל ג'ניפה שממערב לתעלה, המריץ את כולם לפעולה ועודדס באמרו: - "כל אחד וגורלו". ואכן שם גם נפגע מרסיס של פגז ונהרג - שמונה ימים לפני חתונתו. הוא הובא למנוחת עולמים בחיפה. השאיר אחריו אב, אם ואח. לאחר נופלו הועלה לדרגת סרן.

במכתב התנחומים למשפחה השכולה כתב מפקדו: "אבישי קנה לו ידידים רבים בקרב אנשיו והערכה רבה בקרב מפקדיו"; ראש מכון "שילוח" כתב עליו: "עם נפילתו איבד המכון אחד מבכירי עובדיו וקהילת המזרחנים, אחד מבניה הצעירים והמבטיחים"; מנהל בית הספר "הריאלי" כתב מכתב להוריו: "נלקח מאתנו אחד מטובי בוגרינו, שנועד למלא תפקידים חשובים בחיי המדינה".

לאחר נופלו הוציא לאור המכון את מחקרו "ההתפתחות האידיאולוגית של משטר המהפכה במצרים"; משרד החוץ הפיץ בלשון האנגלית, עבודת מחקר שערך בשביל המשרד; הוריו הוציאו לאור חוברת לזכרו ובה דברי המשפחה, חברים, מורים ומפקדים; לזכרו הוקמה ספריה פדגוגית בבית-הספר "גבריאלי" בחיפה, מקום שעובדת אמו כספרנית; ביחידתו הצבאית הונצח שמו במתקן שעבד בו ונקרא "בית אבישי"; במכון "שילוח" נקבע ערב-עיון קבוע לזכרו פעם בשנה; מלגה לזכרו מוענקת לסטודנט למדעי המזרח באוניברסיטת תל-אביב מדי שנה בשנה.

מתוך: יזכור... ת"א, משרד הביטחון - ההוצאה לאור, 1995.